

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.03.1972, sp. zn. 1 Tz 10/72, ECLI:CZ:NS:1972:1.TZ.10.1972.1

Číslo: 1/1973

Právní věta: Účastenství (organizátorství, návod a pomoc) podle § 10 odst. 1 tr. zák. je možné jen na dokonaném trestném činu nebo jeho pokusu. Nepřekročí-li přímý pachatel stadium přípravy k trestnému činu, posoudí se i jednání účastníka jen jako příprava k trestnému činu podle § 7 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 15.03.1972

Spisová značka: 1 Tz 10/72

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Návod, Organizátorství, Pomoc, Příprava, Účastenství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 7 odst. 1

§ 10 odst. 1

§ 109 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Příbrami ze dne 25. srpna 1971 sp. zn. 1 T 183/71 byl obviněný J. Č. uznán vinným dvojnásobnou pomocí a přípravou k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 10 odst. 1 písm. c), § 109 odst. 1 tr. zák. a trestným činem opuštění republiky podle § 109 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 109 odst. 1, § 58 odst. 1 písm. a), a § 59 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu tří roků.

Trestná činnost obviněného spočívala v tom, že a) v červenci 1970 v Praze 8 vyhotovil pro K. H. a V. D. plán přechodu státních hranic do Rakouska s vědomím, že tito použijí plánu k opuštění republiky, přičemž však spáchali jen přípravu k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1 tr. zák., b) dne 10. října 1970 odeslal z Vídně dopis V. P. z Prahy 2 s návodem, jak může ilegálně překročit státní hranice do Rakouska a a) v noci z 22. na 23. srpna 1970 v obci Pohorská Ves překročil státní hranice, přešel do Rakouska a do NSR, a v únoru 1971 se vrátil zpět do ČSSR.

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil tento rozsudek ve výroku o vině v bodě a) a b) a ve výroku o trestu a věc vrátil v rozsahu zrušení okresnímu soudu v Příbrami k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Ač stížnost pro porušení zákona nevytýká napadenému rozsudku vady pokud jde o výrok o vině, zjišťuje Nejvyšší soud ČSR, že ve výrocích pod bodem a) a b) byl zákon porušen. Jak plyne z rozsudku okresního soudu v Příbrami ze dne 25. srpna 1971 sp. zn. 1 T 183/71, byli V. D. a K. H. uznáni vinnými přípravou k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1 tr. zák. Trestná činnost obviněného J. Č. pak byla ve vztahu k nim zjištěna v tom, že jim poskytl plánec a informace, aby mohli ilegálně překročit naše státní hranice do Rakouska. Šlo tedy o pomoc obviněného V. D. a K. H. k spáchání trestného činu opuštění republiky, avšak tato pomoc neměla plný úspěch, neboť tyto obvinění zamýšlený trestný čin nedokonali a nedošlo ani k jeho pokusu. Proto se nemohl obviněný dopustit pomoci na trestném činu opuštění republiky podle § 10 odst. 1 písm. c), § 109 odst. 1 tr. zák., a pokud tedy okresní soud v Příbrami na účastenství uznal, porušil zákon v ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. Zákonu odpovídající je v tomto případě toliko postih obviněného pro přípravu k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1 tr. zák., která byla spáchána výše popsanou pomocí obviněného V. D. a K. H.

Stran výroku o vině pod bodem b) neprovedl okresní soud v Příbrami úplné dokazování, na jehož podkladě by teprve mohl náležitě čin obviněného právně posoudit. Tu tkvěla trestná činnost obviněného v tom, že poskytl V. P. plánec a instrukce k tomu, aby mohl ilegálně překročit naše státní hranice do Rakouska. Aby mohlo být toto trestné jednání obviněného správně kvalifikováno, bylo nezbytné zjištění, zda V. P. spáchal přípravu či pokus trestného činu opuštění republiky podle § 109 odst. 1 tr. zák. On sám se k tomu v přípravném řízení dostatečně jasně nevyjadřuje, poněvadž však měl být pro tento čin odsouzen (viz výpověď tohoto svědka u hlavního líčen – č. 1. 94 spisu obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 4 T 57/71), bylo povinností okresního soudu v Příbrami vyžádat si příslušný trestní spis a na jeho základě učinit potřebná zjištění. Pokud se takto nepostupovalo, byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Bude-li zjištěno, že V. P. spáchal pokus trestného činu opuštění republiky, šlo by u obviněného J. Č. o účastenství podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák., zatímco v druhém případě, jestliže by V. P. spáchal toliko přípravu k trestnému činu opuštění republiky, bylo by nutno kvalifikovat jednání obviněného rovněž jen jako přípravu k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1 tr. zák. K uvedenému dlužno zdůraznit, že o účastenství na trestném činu nebo jeho pokusu podle § 10 tr. zák. může jít jen v tom případě, kdy pachatel dokonat trestný čin nebo se oň alespoň pokusil. Jestliže nedojde k dokonání a ani k pokusu trestného činu, je účastníkově jednání, spočívající např. v pomoci k trestnému činu, toliko přípravou k trestnému činu podle § 7 odst. 1 tr. zák.